

ถอดบทเรียนการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
แปลงใหญ่ต้นแบบ (ส้มโอ) ตำบลบางนางลี่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

คำนำ

การส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อย มีการรวมกันผลิตสินค้าการเกษตรร่วมกัน มีการบริหารจัดการร่วมกันตั้งแต่การรวมตัวกันผลิต การร่วมจัดหาปัจจัยการผลิต รวมถึงการจำหน่ายร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และสามารถแข่งขันในตลาดได้ ภายใต้การสนับสนุนและบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง เข้ามาสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีปริมาณและคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด โดยมีผู้จัดการแปลงเป็นผู้บริหารจัดการกิจกรรมต่าง ๆ

สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร ได้คัดเลือกแปลงใหญ่ที่ดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ต้นแบบ (ส้มโอ) ตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมีความโดดเด่น โดยได้ถอดบทเรียนการดำเนินงานแปลงใหญ่ดังกล่าว เพื่อเป็นต้นแบบให้กับจังหวัดอื่น ๆ ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ต่อไป

สิงหาคม ๒๕๖๐

การถอดบทเรียนแปลงใหญ่ต้นแบบ (ส้มโอ) ตำบลบางนางลี่ อำเภอมัฒนา จังหวัดสมุทรสงคราม

ความเป็นมา

นายอำนาจ สังขะกุล ประธานกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ และสมาชิกกลุ่มเล่าว่า แต่เดิมเมื่อประมาณ ๓๐ ปีที่ผ่านมา ในพื้นที่ตำบลบางนางลี่ได้ปลูกมะพร้าว ทำน้ำตาลมะพร้าว และรับจ้างขึ้นตาล ต่อมาจึงเริ่มมีการปลูกส้มโอ โดยโค่นต้นมะพร้าวแล้วปลูกต้นส้มโอ จนถึงปัจจุบันนี้ เกษตรกรตำบลบางนางลี่จึงยึดอาชีพทำสวนส้มโอ พันธุ์ขาวใหญ่ ในลักษณะปลูกพืชผสมผสาน ทั้งผักสวนครัว ลำไย กลั้ว ส้มเซ้ง และมะละกอ เพื่อบริโภคภายในครัวเรือน โดยพืชหลักที่ทำรายได้ คือ ส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ เดิมเกษตรกรต่างคนต่างปลูก ต่างคนต่างขาย โดยการผลิตแทบจะไม่ใช่สารเคมีเลย

ประธานกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ เล่าว่า ในสมัยก่อน ยังไม่ได้ทำสวนส้มโอเป็นของตนเอง แต่ประกอบอาชีพทำมะพร้าวตาล เวลาว่างที่เหลือไปรับจ้างในสวนส้มโอที่อำเภอบางคนที่ สะสมประสบการณ์ องค์ความรู้ และเทคนิค เช่น การตัดแต่งกิ่ง การลอกเลน การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมี เมื่อมีองค์ความรู้มากพอแล้วจึงตัดสินใจโค่นต้นมะพร้าวที่มี ทำสวนส้มโอขาวใหญ่ และเป็นที่ปรึกษาแนะนำให้กับคนในหมู่บ้านใกล้เคียงในการปลูกส้มโอมาจนถึงปัจจุบัน

ในปี ๒๕๕๗ สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม ได้คัดเลือกสวนของนายอำนาจ สังขะกุล ประธานกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ในการจัดงานแถลงข่าวงานเทศกาลส้มโอขาวใหญ่สมุทรสงคราม ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานท้องถิ่น และสมาชิกในหมู่บ้านรวมตัวกันเป็นอย่างดี

ในปี ๒๕๕๘ กลุ่มจึงได้เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยมีเกษตรอำเภอมัฒนา เป็นผู้ให้คำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการดังกล่าว และดำเนินงานโครงการมาจนถึงปี ๒๕๕๙ จนได้เป็นแปลงใหญ่ต้นแบบ (ส้มโอ) ตำบลบางนางลี่ อำเภอมัฒนา จังหวัดสมุทรสงคราม

สถานการณ์

ปี ๒๕๕๙ แปลงใหญ่ต้นแบบ (ส้มโอ) ตำบลบางนางลี่ อำเภอมัฒนา จังหวัดสมุทรสงคราม มีเกษตรกรสมาชิก จำนวน ๑๔๔ ราย พื้นที่ดำเนินการ ๕๑๐ ไร่ อยู่ในเขตพื้นที่ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S๒) ทั้งหมด และอยู่ในพื้นที่นอกเขตชลประทานทั้งหมด มีแหล่งน้ำจากคลองบางแคไหลผ่านในพื้นที่ เกษตรกรสมาชิกพัฒนาเป็น Smart Farmer จำนวน ๒๕ คน ส่งเสริมเป็นวิสาหกิจชุมชนจำนวน ๑ กลุ่ม จัดตั้งเป็นศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) และศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) และกำกับดูแลดำเนินงานภายใต้ศูนย์เรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (ส้มโอ) ตำบลบางนางลี่ อำเภอมัฒนา จังหวัดสมุทรสงคราม

ผลผลิตรวมต่อปี จำนวน ๑,๕๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนการผลิต ๒๗,๙๙๕ บาท/ไร่ คุณภาพผลผลิตได้มาตรฐาน GAP จำนวน ๒๖ แปลง จดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน ๗๐ แปลง มีพ่อค้าหลายรายมารับซื้อส้มโอที่กลุ่มและจากสมาชิก นำไปขายทั้งต่างจังหวัดและต่างประเทศ

ทีมผู้จัดการแปลงใหญ่ต้นแบบ (ส้มโอ) ประกอบด้วย

เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอมัฒนา

๑. นายกฤต พิงजारุเลิศกุล	รักษาการเกษตรอำเภอมัฒนา	ผู้จัดการแปลง
๒. เกษตรตำบลบางนางลี่	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ	
	ผู้ช่วยผู้จัดการแปลง	

เกษตรกรแปลงใหญ่ต้นแบบ (ส้มโอ)

๑. นายอำนาจ สังข์กุล	ประธานกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
๒. นางจันทา ลัดดาวลัย	คณะกรรมการ
๓. นายอริญ ตาลเต่ง	คณะกรรมการ
๔. นางพัชรี พิทักษ์เกิด	คณะกรรมการ

เป้าหมายในการดำเนินงาน

๑. ลดต้นทุนการผลิต จาก ๒๗,๙๙๕ บาทต่อไร่ เป็น ๒๗,๕๗๔ บาทต่อไร่ (ร้อยละ ๑.๕) มีวิธีการลดต้นทุน ดังนี้

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยการตรวจวิเคราะห์ดิน แปรผลการวิเคราะห์ คำนวณสูตรปุ๋ยที่ต้องใช้ และรวมกลุ่มจัดซื้อแม่ปุ๋ย
- การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี โดยการถ่ายทอดความรู้ วิธีการใช้ให้ถูกสูตร ถูกอัตรา ถูกช่วงเวลา ช่วงอายุของส้มโอ และในปริมาณที่เหมาะสม

๒. เพิ่มผลผลิตต่อไร่ จาก ๑,๕๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๑,๖๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ (ร้อยละ ๖.๖) มีวิธีการเพิ่มผลผลิต ดังนี้

- การตัดแต่งกิ่ง เพื่อให้ต้นแตกช่อดอก แสงแดดส่องถึง ลดการสะสมของโรคและแมลง ผลผลิตสมบูรณ์ เก็บเกี่ยวง่าย ลดการสูญเสียของผลผลิต

- การลอกเลนในร่องสวน เพื่อเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน ระบบน้ำในลำคลองใสสะอาด ไม่มีสิ่งเศษปกคลุม

- การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช โดยใช้สารชีวภัณฑ์ร่วมกับการเกษตรกรรม ทั้งในระยะก่อนออกดอก ระยะออกดอก และระยะติดผลอ่อน เช่น ส่งเสริมการใช้ชีวเวอร์เรีย การใช้ควันไฟไล่แมลง

๓. การเพิ่มมูลค่า พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า GAP ๑๒๐ ราย ได้รับตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไม่น้อยกว่า ๖๐ ราย และ เกษตรกรมี QR code ไม่น้อยกว่า ๖๐ ราย มีวิธีการดังนี้

- ถ่ายทอดความรู้และเตรียมความพร้อมในการตรวจประเมินและรับรองแปลงตามมาตรฐาน GAP และ GI

- ส่งเสริมให้มีระบบตรวจสอบย้อนกลับ โดยการจัดทำ QR code

๔. พัฒนาด้านการตลาด มีวิธีการ ดังนี้

- ถ่ายทอดความรู้และดำเนินการในรูปแบบสหกรณ์การเกษตร
- ดำเนินการจัดการผลิตเพื่อการส่งออก และการดำเนินการตลาดซื้อขายล่วงหน้า
- กำหนดมาตรฐานและราคาของผลิตภัณฑ์ Grade Premium
- การส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

๕. ด้านการประชาสัมพันธ์

- ผ่านสื่อต่าง ๆ

กระบวนการทำงานแปลงใหญ่

การขับเคลื่อนกระบวนการทำงานแปลงใหญ่ เป็นการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็นทีมงานบริหารจัดการแปลงใหญ่ เป็น ๔ ทีม ดังนี้

๑. คณะทำงานด้านการตลาด	สหกรณ์จังหวัดเป็นประธาน
๒. คณะทำงานด้านการลดต้นทุนการผลิต	เกษตรจังหวัดเป็นประธาน
๓. คณะทำงานบริหารจัดการ	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นประธาน
๔. คณะทำงานทีมผู้จัดการแปลง	เกษตรอำเภออัมพวา (ผู้จัดการแปลง) เป็นประธาน

แนวทางการดำเนินงาน แบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๑. ต้นน้ำ จะดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มโอที่มีอยู่ในพื้นที่ เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ เนื่องจากพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามมีปริมาณจำกัด และลักษณะพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกส้มโอ (Zoning) ไม่สามารถขยายพื้นที่การปลูกเพิ่มขึ้น โดยพัฒนากระบวนการผลิตส้มโอ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การลอกเลนเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน การปฏิบัติดูแลรักษาต้นส้มโอตั้งแต่เรื่องของการตัดแต่งกิ่ง การออกดอกและการติดผล ตลอดจน การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์และการเขตกรรม เช่น การจุดไฟใช้ควันไล่แมลง การปลูกส้มโอให้โคนลอยเพื่อป้องกันโรครากเน่าโคนเน่า

๒. กลางน้ำ ดำเนินการพัฒนาผลผลิตส้มโอ ให้เป็น Smart Product โดยการพัฒนาคุณภาพผลผลิต ตั้งแต่ส้มโอเริ่มออกดอก กระบวนการจัดการโรคแมลง โดยสำรวจและเฝ้าระวังโรคและแมลงศัตรูพืชที่จะเข้าทำลายผลผลิตในระยะออกดอกและติดผลอ่อนในระยะ ๓ เดือน เช่น เพลี้ยไฟ ไรแดง ไรขาว หลังจากผลอายุได้ ๓ เดือน จึงเริ่มห่อผลด้วยกระดาษสีขาวเพื่อรักษาคุณภาพของผิวให้สวยงาม มีการอบรมเกษตรกรให้ปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP และการตรวจประเมินแปลงเพื่อรับรองมาตรฐาน

๓. ปลายน้ำ ดำเนินการพัฒนาด้านการตลาด เพื่อได้รับการยอมรับของตลาด ทั้งต่างประเทศและตลาดในประเทศ โดยส่งเสริมการตลาด เช่น บรรจุกัญท์ กล่องส้มโอ ถุงบรรจุส้มโอ การเพิ่มมูลค่าสินค้าโดยผลิตส้มโอ Premium Grade การจัดงานแกล่งข้าว การประชาสัมพันธ์

หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการในการดำเนินงานแปลงใหญ่ต้นแบบ (ส้มโอ) มีดังนี้

๑. สำนักงานเกษตรจังหวัด ภารกิจที่ดำเนินการ
 - บริหารจัดการแปลงใหญ่
 - พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer
 - พัฒนาวิสาหกิจชุมชน
 - จับพิกัดรายแปลง
 - อบรมมาตรฐานการผลิต GAP
๒. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด
 - ติดตามให้คำแนะนำการทำบัญชีต้นทุนอาชีพ
 - การรวมกลุ่มสหกรณ์
๓. สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด
 - อบรมการใช้ปุ๋ยตามค่าการวิเคราะห์ดิน
 - เก็บตัวอย่างดินและตรวจวิเคราะห์ดิน
๔. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร เขต ๑๐ จังหวัดราชบุรี
 - ตรวจรับรองมาตรฐาน GAP

๕. สำนักงานจังหวัด

- สนับสนุนปุ๋ยเคมีตามค่าการวิเคราะห์ดิน
- สนับสนุนการศึกษาดูงานการบริหารกลุ่ม รูปแบบสหกรณ์

๖. พาณิชย์จังหวัด

- สนับสนุนการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

๗. สภาเกษตรกรจังหวัดสมุทรสงคราม

- สนับสนุนถุงห่อผลส้มโอ

๘. องค์การบริหารส่วนตำบลบางนางลี่

- สนับสนุนสถานที่ประชุม
- ประชาสัมพันธ์ผ่านทาง Website

๙. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลบางนางลี่

- สนับสนุนการอบรมการตัดแต่งกิ่งและทำปุ๋ย
- สนับสนุนกรรไกรตัดแต่งกิ่ง

กลไกการขับเคลื่อน

กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ต้นแบบ (ส้มโอ) มีแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรส้มโอ (ศพก.) และสมาชิกกลุ่มด้วยตนเอง

- ศพก. มีประธานศูนย์ คือ นายอำนาจ สังข์กุล เป็นวิทยากรประจำ ศพก. ให้ความรู้แก่สมาชิกในเรื่องของการลอกเลน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี การใช้สารชีวภัณฑ์และการเกษตรกรรม ในการป้องกันโรคและแมลงศัตรูส้มโอ และการห่อผลเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ทำให้สมาชิกได้พบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ได้นำความรู้และปัจจัยการผลิตมาสนับสนุนแก่สมาชิก

- สมาชิกแปลงใหญ่เอง ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ จะถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกคนอื่น ๆ โดยการพูดคุย พบปะ และไปทำให้อูถึงในสวน

ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย

๑. การลดต้นทุนการผลิต กลุ่มสามารถลดต้นทุนการผลิตส้มโอ จากเดิม ๒๗,๙๙๕ บาท/ไร่ เหลือ ๒๗,๕๗๕ บาท/ไร่ จากการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ตามค่าวิเคราะห์ โดยแบ่งใส่ในช่วงเวลาที่เหมาะสม ลดการสิ้นเปลืองของปุ๋ย และลดการใช้สารเคมีในการกำจัดโรคและแมลงและวัชพืช โดยหันมาใช้วิธีผสมผสานทั้งสารชีวภัณฑ์และการเกษตรกรรม มีการสำรวจเฝ้าระวังแมลงศัตรูพืช โดยต้นทุนการผลิตลดลง คิดเป็นร้อยละ ๑.๕

๒. การเพิ่มผลผลิต กลุ่มสามารถเพิ่มผลผลิตส้มโอ จากเดิม ๑,๕๒๐ กก./ไร่ เป็น ๑,๖๒๐ กก./ไร่ โดยการตัดแต่งกิ่งการลอกเลนในร่องสวน การใช้คว้นไฟไล่แมลง ใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องเหมาะสมกับช่วงอายุ โดยผลผลิตเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๖.๖

๓. การเพิ่มมูลค่า โดยการอบรมพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า GAP และขอรับตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) การห่อผลส้มโอ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ผลผลิตได้รับมาตรฐาน GAP ๒๖ แปลง ได้สินค้าส้มโอ Premium Grade และผลผลิตได้รับความเชื่อมั่น

๔. การตลาด เกษตรกรรวมกลุ่มจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑ กลุ่ม ได้รับบรรจุภัณฑ์และถุงห่อส้มโอ พร้อมทั้งได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นสินค้า Premium Grade (ส้มโอสีทอง) ซึ่งสามารถกำหนดตลาดและราคาเองได้

๕. การประชาสัมพันธ์ มีการประชาสัมพันธ์ จัดทำสื่อวีดิทัศน์ นำเสนอทุกช่องทาง ทำให้กลุ่มเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย มีหน่วยงานและเกษตรกรมาดูงานเป็นจำนวนมาก และทำให้เป็นที่รู้จักของตลาด ทั้งตลาดต่างประเทศและตลาดภายในประเทศ พ่อค้าจะติดต่อทางกลุ่มโดยตรง จนในขณะนี้สินค้าส้มโอไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด

ผลกระทบ

การทำการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ เกษตรกรสมาชิกได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ ดังนี้
ด้านสิ่งแวดล้อม ลดการใช้สารเคมี ทำให้ระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อมดีขึ้น
ด้านสุขภาพ สุขภาพแข็งแรงขึ้น จากการลดการใช้สารเคมี และจากการทำสวนด้วยตนเองลดค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงาน

ด้านสังคม เกษตรกรได้รู้จักกันจากการมาร่วมประชุม และหลังจากนั้นจะมีการสนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในวงเล็กๆ มีการแนะนำเพื่อนเกษตรกรด้วยกัน ทำให้เกิดเครือข่ายเป็นวงกว้างจนถึงเครือข่ายในต่างจังหวัด ในการขอคำชี้แนะ เทคนิคในการปลูกส้มโอ

ด้านเศรษฐกิจ รูปหลักวิธีลดต้นทุนการผลิต และหลักการเพิ่มผลผลิต ทำให้เป็นที่รู้จักของตลาด ตลาดเข้ามาหาเอง

ความยั่งยืนในการพัฒนา

การส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ ที่มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ได้ศึกษาถึงบริบทสภาพแวดล้อมในพื้นที่นั้นๆ ก่อน จึงมีความเหมาะสมกับพื้นที่ ทำให้เกษตรกรมีความเชื่อมั่นในระบบการส่งเสริมการเกษตร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

ผู้จัดการแปลง เข้าใจ เข้าถึง รู้จักพื้นที่ และไม่เปลี่ยนผู้จัดการบ่อย งานไม่ต่อเนื่อง

ศพก. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรในการทำสวนส้มโออย่างครบวงจร ทำให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป

เกษตรกร มีองค์ความรู้ ภูมิปัญญา และเต็มใจถ่ายทอด ปรารถนาให้เกษตรกรทำอื่นประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับตนเอง

ปัญหาอุปสรรค

๑. เกษตรกรแปลงใหญ่มีอายุมาก

๒. เกษตรกรมีพื้นที่ถือครองต่อครัวเรือน ไม่เกิน ๓-๕ ไร่ การรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ได้มากกว่า ๕๐๐ ไร่ จึงทำให้เกษตรกรมีจำนวนมาก ถึงแม้จะแบ่งการดำเนินงานเป็นโซนแล้ว แต่การพูดคุยประชาสัมพันธ์ หรือการประสานงานจะไม่ครอบคลุมทั่วถึง ทำให้สมาชิกบางกลุ่มบางคน เกิดความเข้าใจในการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่บางประเด็นผิดพลาดไป ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งภายในกลุ่ม

๓. อาชีพทำสวนส้มโอ เกษตรกรจะใช้แรงงานตนเองในการทำสวน ต้องเข้าสวนดูแลอย่างใกล้ชิดทุกวัน จึงไม่มีเวลาในการเข้ารับการประชุม หรือการอบรมของหน่วยงานราชการ

๔. มีการอบรม ประชุม บ่อยครั้งจนเกินไป จนเกษตรกรไม่มีเวลาดูแลสวน ทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่มีคุณภาพ